

УДК 81'1253:379.85

Горлачова В.В.
кандидат філол. наук, доцент,
Національний Університет «Запорізька Політехніка»
м. Запоріжжя, Україна

**РОЗВИТОК ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ «ТУРИЗМ» ТА «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА
СПРАВА» НА ЗАНЯТТЯХ З ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(АНГЛІЙСЬКОЇ)**

Оволодіння іноземною мовою у вищих навчальних закладах передбачає опанування професійно-орієнтованою лексикою, готовність майбутнього спеціаліста до спілкування з колегами, використовуючи термінологію та сленг. Саме тому студенти мають в ході навчання знайомитися з термінами майбутньої сфери роботи, професійним сленгом, а також неологічними лексичними одиницями, що функціонують в їх професійному дискурсі.

В межах нашого дослідження ми звернулися до розгляду методичного прийому вивчення англомовних лексичних одиниць, що увійшли в професійний туристичний дискурс через спалах та розповсюдження пандемії COVID-19. Серед цілей, які були поставлені, варто зазначити такі: ознайомити з формою та значенням лексичних одиниць, визначити особливості неологічних утворень, через розгляд дериваційної специфіки лексем та лексичних комплексів, окреслити продуктивні моделі утворення неологізмів у сучасній англійській мові. В такому випадку студенти мають засвоїти не лише інформацію про форму, семантику та особливості функціонування англомовних лексичних одиниць за темою COVID-19 в межах туристичного дискурсу, але й бути готовими до сприйняття та запам'ятовування інших неологізмів, які були утворені за розглянутими дериваційними моделями.

Досягнення зазначеної мети передбачало роботу в групах на дистанційному занятті, що було проведено за допомогою відео конференції zoom. В першу чергу студентам було запропоновано розглянути невеликий англомовний текст, де були використані неологізми за темою пандемії COVID-19. Мозковий штурм та дискусія допомогли визначити тему заняття, та необхідність вільного розуміння та використання неологізмів зазначеної тематики в межах професійного дискурсу спеціалістів сфери туризму.

Робота в групах була принциповою базою проведення заняття, так як кожна група виконувала окреме завдання, і поетапно презентувала його перед одногрупниками. Дві групи працювали безпосередньо з перекладом та визначенням семантики неологізмів в текстах туристичної спрямованості, наприклад: «*What is a **hospitality green pass** and why is it needed? A green pass, first*

used in Israel, is a paper document or app that proves the holder has been **fully vaccinated** or recovered from COVID. It grants them access to indoor restaurants, bars, cafes and other indoor venues»[1]». Третя група розглядала дефініції зазначених неологізмів в лексикографічних виданнях («Vax is our 2021 Word of the Year. When our lexicographers began digging into our English language corpus data it quickly became apparent that vax was a particularly striking term. A relatively rare word in our corpus until this year, by September it was over 72 times more frequent than at the same time last year. It has generated numerous derivatives that we are now seeing in a wide range of informal contexts, from vax sites and vax cards to getting **vaxxed** and being fully vaxxed, no word better captures the atmosphere of the past year than vax»[4]). Четверта група припрацьовувала продуктивні моделі утворення сучасних неологізмів в англійській мові (телескопія, осново складання, афіксація, конверсія, семантичний спосіб творення слів). Узагальнення та аналіз отриманих результатів реалізовували за допомогою платформи Міро шляхом заповнення зведеної таблиці. Подібний формат мінімізує участь викладача на занятті, зводить його функції виключно до моніторингу, консультації та фасилітації студентів. Студенти самостійно наводять паралелі між конкретними вказаними неологізмами та продуктивними дериваційними моделями в сучасній англійській мові, більше того, ці знання вони отримують за рахунок спілкування та обміну інформацією між одногрупниками. Оскільки при обговоренні поставлених завдань у групах та презентації висновків, до яких прийшли студенти використовували англійську мову, то створювалися умови не лише для формування лексичних компетенцій (вміння використовувати зазначені неологізми), але й мовленнєвих (практика усних виступів, створення письмових тез).

Актуальним питаннями при дискусії також стали можливості переходу багатьох неологізмів в узус або втрата актуальності та забуття через спад захворюваності на COVID-19. Найбільш продуктивними у аспекті появи та функціонування лексичних одиниць за темою Covid-19 слід визначити 2020-2021 роки, тема захворювання була надзвичайно актуальною, що спровокувало пошук

форм номінації відповідних явищ, об'єктів, ознак і процесів. Навіть англомовні лексикографічні видання, аналізуючи статистичні данні дійшли до цих висновків [2]. У другій половині 2022 року та у 2023 році COVID-вже не має такого впливу на сферу туризму, і в лексемах, що репрезентують тему пандемії вже не вбачають необхідності. На переконання лексикографічного видання Oxford Dictionary у 2022 році словами року стали Gobling mode, metaverse, IStandWith [3]. Значення лексичної одиниці ***gobling mode*** все ж таки опосередковано пов'язано з пандемією, а точніше з її наслідками у зв'язку зі зміною поведінкових паттернів та ціннісних установок людини: «*Many of us activated **goblin mode** during the pandemic — stuck at home with minimal social contact, getting our food delivered and eating it in our pyjamas*» [3]. Укладачі лексикографічного видання підкреслюють, що хоча ця лексична одиниця і була вперше використана у Твіттері у 2009 році, проте вона розповсюдилася і отримала популярність саме у зв'язку з постковідними змінами у суспільстві: «*The term then rose in popularity over the months following as Covid lockdown restrictions eased in many countries and people ventured out of their homes more regularly. Seemingly, it captured the prevailing mood of individuals who rejected the idea of returning to 'normal life', or rebelled against the increasingly unattainable aesthetic standards and unsustainable lifestyles exhibited on social media*» [3].

Таким чином, розгляд структурних та семантичних характеристик неологізмів на позначення процесів та явищ, пов'язаних з пандемією Covid, надав можливість студентам не тільки зрозуміти та запам'ятати англомовні неологізми зазначеної тематики, але й сформувати базові навички дериваційного аналізу, що стануть в нагоді при вивченні інших неологізмів англійської мови. Більше того, формат навчання передбачав розвиток навичок групової роботи, успішне формування мовленнєвих компетенцій студентів. Запропонований формат заняття можна адаптувати для висвітлення особливостей широкого кола неологізмів в різноманітних професійних дискурсах.

Література:

1. Green pass: Which countries in Europe require a COVID vaccine pass to get around? URL : <https://www.euronews.com/travel/2021/10/12/green-pass-which-countries-in-europe-do-you-need-one-for> Accessed on 15 2023 [in English].
2. Oxford Dictionaries: 2020 has too many Words of the Year to name just one. URL : <https://www.theguardian.com/books/2020/nov/23/oed-says-2020-too-many-potential-words-of-the-year-to-name-just-one-oxford-english-dictionary> Accessed on 15 October 2023 [in English].
3. Oxford Word of the Year 2022. URL : <https://languages.oup.com/word-of-the-year/2022/> Accessed on 17 October 2023 [in English].
4. Word of the year 2021.Vax. URL : <https://languages.oup.com/word-of-the-year/2021/> Accessed on 15 October 2023 [in English].